

Środa, 4 lipca 2012 r.

9. z zadowoleniem przyjmuje decyzję o wezwaniu do prowadzenia dalszych prac nad opracowaniem planu stworzenia rzeczywistej unii gospodarczej i walutowej; domaga się, aby Parlament Europejski w pełni uczestniczył w tym zadaniu jako pełnoprawny partner, oprócz sprawowania roli współprawodawcy; apeluje ponadto, aby w procesie reformy instytucji Unii Europejskiej i procedur decyzyjnych w szeroką publiczną debatę na temat pogłębienia integracji politycznej, gospodarczej, społecznej i fiskalnej Unii Europejskiej zaangażowane były nie tylko instytucje europejskie i parlamenty narodowe, ale również partnerzy społeczni, społeczeństwo obywatelskie i inne zainteresowane podmioty; podkreśla, że – z należyтым poszanowaniem metody wspólnotowej – kluczowe znaczenie będzie miało ścisłe zaangażowanie Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych; jest przekonany, że protokół nr 1 do TFUE w sprawie roli parlamentów narodowych w UE tworzy właściwe ramy współpracy międzyparlamentarnej;

10. jest niemniej zdania, że należy jeszcze wykonać dużo pracy ustawodawczej, by znaleźć całościową, strukturalną i kompleksową odpowiedź na kryzys; apeluje zatem do Komisji o przedłożenie do września 2012 r., zgodnie z metodą wspólnotową, pakietu wniosków ustawodawczych w oparciu o powyższe cztery podstawowe elementy;

11. apeluje do Rady o wyrażenie zgody na skoordynowany program ukierunkowanych inwestycji na szczeblu krajowym w celu pobudzenia gospodarki europejskiej;

12. zobowiązuje się, że po otrzymaniu wspomnianego powyżej pakietu ustawodawczego w wymaganym terminie i po jego przeanalizowaniu zadba o skuteczny i szybki proces decyzyjny;

13. zauważa jednak, że jeżeli nie otrzyma wspomnianego pakietu ustawodawczego w wymaganym terminie, wyciągnie z tego własne wnioski;

14. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządów i parlamentom państw członkowskich.

Dostęp do podstawowych usług bankowych

P7_TA(2012)0293

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lipca 2012 r. zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie dostępu do podstawowych usług bankowych (2012/2055 (INI))

(2013/C 349 E/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 225 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 27 października 2010 r. zatytułowany „Program prac Komisji na rok 2011” (COM(2010)0623), a zwłaszcza odniesienie do planowanych „przepisów w sprawie dostępu do podstawowych usług bankowych”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 13 kwietnia 2011 r. zatytułowany „Akt o jednolitym rynku - Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania »Wspólnie na rzecz nowego wzrostu gospodarczego« ” (COM(2011)0206),
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (COM (2010) 2020),

Środa, 4 lipca 2012 r.

- uwzględniając dyrektywę 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego ⁽¹⁾, a w szczególności utworzenie jednolitego obszaru płatności w euro,
  - uwzględniając dyrektywę 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu ⁽²⁾,
  - uwzględniając konsultacje Komisji na temat włączenia społecznego pod względem finansowym, przewidujące zapewnienie dostępu do podstawowych rachunków bankowych od 2009 r. i podstawowych rachunków płatniczych od 2010 r.,
  - uwzględniając zalecenie Komisji 2011/442/UE z dnia 18 lipca 2011 r. w sprawie dostępu do zwykłego rachunku płatniczego ⁽³⁾ oraz towarzyszącą mu ocenę skutków (SEC(2011)0906),
  - uwzględniając dokument roboczy służb Komisji zatytułowany „Jednolity rynek z perspektywy obywateli – dwadzieścia głównych obaw obywateli i przedsiębiorców” (SEC(2011)1003), a zwłaszcza obawę siódmą związaną z trudnościami napotykanymi przez obywateli podczas otwierania rachunku bankowego w państwach członkowskich, które nie są ich krajami stałego zamieszkania,
  - uwzględniając art. 42 i 48 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej oraz opinię Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A7-0197/2012),
- A. mając na uwadze, że sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego i rozwój nowoczesnej, społecznej gospodarki rynkowej zależy m.in. od upowszechnienia przystępnych cenowo i łatwo dostępnych podstawowych usług płatniczych i propagowania społecznej odpowiedzialności w sektorze bankowym;
- B. mając na uwadze, że dostęp do podstawowych usług płatniczych jest jednym z warunków, który umożliwia konsumentom czerpanie korzyści z rynku wewnętrznego, zwłaszcza ze swobodnego przemieszczania się, z migracji transgranicznej, przelewów środków pieniężnych oraz zakupu dóbr i usług przy niewygórowanych kosztach transakcji; mając na uwadze, że podstawowe usługi płatnicze są niezbędne, aby konsumenci mogli czerpać korzyści z handlu elektronicznego; mając również na uwadze, że roczny koszt potencjalnie utraconych możliwości, związany z brakiem dostępu do rachunku płatniczego, szacuje się na kwotę rzędu 185 EUR – 365 EUR w przeliczeniu na konsumenta; mając na uwadze, że zwłaszcza dostęp do podstawowych usług płatniczych w coraz większej mierze staje się warunkiem włączenia społecznego, jeżeli chodzi o dostęp do zatrudnienia, opieki zdrowotnej i mieszkalnictwa;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z szacunkami Komisji obecnie 7 % dorosłych mieszkańców Unii, tj. 30 mln osób, nie ma rachunku bankowego, a około 6,4 mln z nich zostało go pozbawionych lub nie odważyło się złożyć wniosku o otwarcie rachunku bankowego; mając również na uwadze, że wykluczenie finansowe przybiera różne formy w poszczególnych państwach członkowskich; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich odnotowuje się bardzo niski wskaźnik rozpowszechnienia rachunków bankowych, przy najniższym poziomie w Rumunii i Bułgarii wynoszącym ok. 50 % dorosłej ludności;
- D. mając na uwadze, że każdy konsument ma prawo do podjęcia decyzji o nieposiadaniu rachunku płatniczego lub podstawowego rachunku płatniczego; w związku z tym nie należy nakładać na konsumentów obowiązku dysponowania rachunkiem płatniczym lub podstawowym rachunkiem płatniczym; mając na uwadze, że w tym kontekście ważna jest edukacja finansowa, jeżeli chodzi o wskazywanie korzyści płynących z włączenia społecznego pod względem finansowym;

⁽¹⁾ Dz.U. L 319 z 5.12.2007, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15.

⁽³⁾ Dz.U. L 190 z 21.7.2011, s. 87.

Środa, 4 lipca 2012 r.

- E. mając na uwadze, że banki mogą wykluczyć możliwość otwarcia rachunku bankowego przez osoby niebędące rezydentami państwa członkowskiego, w którym bank jest zarejestrowany; mając na uwadze, że trudności w otwarciu rachunku bankowego napotymane przez obcokrajowców stoją w sprzeczności z zasadami właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego;
- F. mając na uwadze, że ogólny rozwój gospodarczy i społeczny przyczynia się do wysokiej liczby osób posiadających rachunek bankowy; mając na uwadze, że w państwach członkowskich 33-procentowa różnica w odsetku populacji posiadającym bieżący rachunek płatniczy może zostać uzasadniona poziomem rozwoju gospodarczego, z czego wynika, że pozostałe 67 % zależy od innych czynników, np. uregulowań prawnych lub instrumentów samoregulacyjnych;
- G. mając na uwadze, że dostawcy usług płatniczych, działając zgodnie z logiką rynku, koncentrują się zwykle na konsumentach atrakcyjnych pod względem komercyjnym i w związku z tym w niektórych przypadkach oferują mniej atrakcyjnym konsumentom bardziej ograniczony wybór produktów; mając na uwadze, że kodeksy branżowe, które zostały wprowadzone już w Niemczech, Irlandii, Luksemburgu, Słowenii, Wielkiej Brytanii i we Włoszech, były między innymi wynikiem nacisków społecznych i żądań wdrożenia inicjatyw ustawodawczych; mając na uwadze, że instrumenty samoregulacyjne pozwoliły uzyskać pozytywne lub mieszane wyniki, ale jak dotychczas nie zapewniły dostępu do podstawowych usług płatniczych we wszystkich państwach członkowskich;
- H. mając na uwadze, że podejścia prawne do zapewnienia dostępu do podstawowych usług bankowych przyniosły zadowalające wyniki; mając na uwadze m.in. to, że w Danii i Finlandii z usług płatniczych korzysta prawie 100 % gospodarstw domowych, a liczba obywateli nieposiadających rachunków bankowych znacznie spadła w Belgii i we Francji w wyniku wdrożenia inicjatyw ustawodawczych;
- I. mając na uwadze, że państwa członkowskie nie podjęły odpowiednich działań wymaganych w zaleceniu Komisji 2011/442/EU z dnia 18 lipca 2011 r. w sprawie dostępu do zwykłego rachunku płatniczego⁽¹⁾, a w zbyt wielu państwach członkowskich nadal nie wprowadzono względem dostawców ani prawnego, ani dobrowolnego zobowiązania do oferowania podstawowych usług płatniczych;
- J. mając na uwadze, że skuteczność podstawowego rachunku płatniczego zależy od jego bezproblemowego otwarcia oraz wykonywania w ramach tego rachunku określonego zakresu najistotniejszych usług, a także od wdrożenia środków zapewniających skuteczny nadzór i rozwiązywanie sporów, jak również ułatwiających dostęp do tego rachunku konsumentom nieposiadającym stałego adresu; mając na uwadze, że prawodawstwo w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu powinno być stosowane w wyważony i odpowiedni sposób i nie należy go nigdy wykonywać jako nieuzasadnionego pretekstu do odrzucania konsumentów mniej atrakcyjnych pod względem komercyjnym; mając na uwadze, że Komisja powinna zbadać, czy posiadanie związków z danym państwem członkowskim powinno być konieczne do ubiegania się o podstawowy rachunek płatniczy w tym państwie;
- K. mając na uwadze, że dostawcy usług płatniczych powinni zapewnić dostęp do podstawowego rachunku płatniczego nieodpłatnie lub po rozsądnej cenie;
- L. mając na uwadze, że przy oferowaniu kredytów w rachunku bieżącym i dodatkowych produktów kredytowych dostawcy usług płatniczych powinni zwracać szczególną uwagę na klientów znajdujących się w niepewnej sytuacji finansowej, w celu uniknięcia nadmiernego zadłużenia; mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny unikać sytuacji, w której potencjalne opłaty za podstawowe usługi płatnicze stają się barierą uniemożliwiającą osobom dotkniętym wykluczeniem finansowym dostęp do podstawowych usług płatniczych;
- M. mając na uwadze, że częściowo ze względu na kryzys społeczny i gospodarczy nadmierne zadłużanie się stanowi obecnie najpoważniejsze nowe zagrożenie społeczne w całej Unii, a ochrona przed zajęciem środków przez osoby trzecie, która powinna być zarządzana i rozbudowywana wyłącznie na poziomie państw członkowskich, stanowi istotny aspekt w tym kontekście;
- N. mając na uwadze, że konieczność zapobiegania zakłóceniom konkurencji i uwzględnienia potrzeb konsumentów w regionach o niskiej liczbie banków wymaga utrzymania możliwie najszerszego zakresu inicjatywy; mając na uwadze, że nowe tendencje na rynku usług płatniczych, takie jak usługi przedpłacone i bankowość mobilna, powinny być uwzględnione przy dalszym opracowywaniu i ocenianiu inicjatyw w tym zakresie;

⁽¹⁾ Dz.U. L 190 z 21.7.2011, s. 87.

Środa, 4 lipca 2012 r.

- O. mając na uwadze, że przy każdej inicjatywie w sprawie dostępu do podstawowych usług płatniczych dostępność łatwo zrozumiałych informacji jest elementem kluczowym; mając na uwadze, że w związku z tym Komisja powinna zachęcać państwa członkowskie do opracowania dobrze ukierunkowanych kampanii informacyjnych uwzględniających konkretne potrzeby i obawy klientów nieposiadających rachunku bankowego, klientów znajdujących się w niepewnej sytuacji oraz klientów mobilnych; mając na uwadze, że aby prawidłowo obsługiwać klientów korzystających z podstawowych rachunków płatniczych, dostawcy muszą dołożyć starań, aby odnośny personel został odpowiednio przeszkolony; mając na uwadze, że dostawcy powinni również dopilnować tego, aby potencjalne konflikty interesów nie miały negatywnego wpływu na tych klientów;
- P. mając na uwadze, że studenci, pracownicy i usługodawcy muszą mieć możliwość przekraczania granic i łatwego korzystania z mobilności w ramach Unii;
- Q. mając na uwadze, że otwarcie rachunku płatniczego w państwie członkowskim nie powinno wymagać od konsumentów zamknięcia rachunku otwartego już w innym państwie członkowskim;
- R. mając na uwadze, że obowiązujące wymogi dotyczące otwarcia podstawowego rachunku płatniczego nakładane przez dostawców usług płatniczych mają restrykcyjny charakter i mogą hamować mobilność transgraniczną w ramach Unii;
1. zwraca się do Komisji o przedstawienie do września 2012 r. szczegółowego stanu prac w tym zakresie we wszystkich państwach członkowskich; zwraca się do Komisji o przedłożenie do stycznia 2013 r., na podstawie art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wniosku w sprawie dyrektywy dotyczącej zapewnienia dostępu do podstawowych usług bankowych wszystkim konsumentom legalnie przebywającym na terytorium Unii, chyba że po dokonaniu szczegółowej oceny okaże się, że wniosek taki nie jest konieczny, zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami przedstawionymi w załączniku;
  2. stwierdza, iż zalecenia te są zgodne z prawami podstawowymi i zasadami pomocniczości i proporcjonalności;
  3. uważa, iż przedstawiony wniosek nie pociąga za sobą żadnych skutków finansowych dla budżetu Unii Europejskiej;
  4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji, a także szczegółowych zaleceń przedstawionych w załączniku, Komisji oraz Radzie, jak również rządów i parlamentom państw członkowskich.

ZAŁĄCZNIK DO REZOLUCJI:

SZCZEGÓŁOWE ZALECENIA DOTYCZĄCE TREŚCI PRZEDSTAWIONEGO WNIOSKU

Parlament Europejski jest zdania, że dyrektywa, którą należy przyjąć, powinna regulować, co następuje:

Zalecenie nr 1 (dotyczące zakresu)

1. Termin „podstawowy rachunek płatniczy” należy zdefiniować jako rachunek płatniczy zapewniany zgodnie z przepisami proponowanego aktu prawnego. Rachunków płatniczych o podstawowym charakterze, które nie są w pełni zgodne z tymi przepisami, nie należy uznawać za wchodzące w zakres tej definicji.
2. Dyrektywa powinna stanowić, że państwa członkowskie muszą zapewniać dostęp do podstawowych usług płatniczych zasadniczo przez nałożenie na wszystkich dostawców usług płatniczych, określonych w art. 4 ust. 9 dyrektywy 2007/64/WE, których zwykła działalność obejmuje, jako jej integralną część, oferowanie konsumentom rachunków płatniczych, obowiązku zapewniania podstawowych rachunków płatniczych.
3. Każda inicjatywa ustawodawcza powinna być zgodna z zasadą pomocniczości oraz uwzględniać prawne lub dobrowolne ustalenia istniejące w państwach członkowskich, w których prawo dostępu do podstawowego rachunku płatniczego i korzystania z niego jest już skutecznie zapewnione.
4. W związku z powyższym, aby uniknąć niepotrzebnego obciążania dostawców usług płatniczych nieoferujących konsumentom rachunków płatniczych, z obowiązku zapewniania podstawowego rachunku płatniczego powinni być zwolnieni następujący dostawcy:

Środa, 4 lipca 2012 r.

- (a) dostawcy usług płatniczych określonych w art. 1 ust. 1 lit. e) i f) dyrektywy 2007/64/WE;
- (b) instytucje płatnicze uprawnione wyłącznie do świadczenia co najmniej jednej z usług płatniczych wymienionych w punktach od 4 do 7 załącznika do dyrektywy 2007/64/WE.

5. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zwalniania innych dostawców usług płatniczych z obowiązku zapewniania podstawowego rachunku płatniczego. Wszelkie wyjątki powinny być oparte na obiektywnych i bardzo restrykcyjnych kryteriach i powinny obejmować wyłącznie dostawców usług płatniczych takich jak dostawcy prowadzący działalność w oparciu o model biznesowy non-profit lub dostawcy nieprowadzący działalności w dziedzinie ogólnych detalicznych usług płatniczych. Jakikolwiek wyjątki nie powinny naruszać prawa konsumentów do dostępu i powinny być ograniczone do minimum, aby w możliwie największym stopniu ograniczyć ich negatywny wpływ na konkurencję.

Zalecenie nr 2 (dotyczące warunków dostępu i wymogów identyfikacyjnych)

6. Proponowany akt prawny powinien przewidywać, że każdy konsument, czyli każda osoba fizyczna, która działa w celach innych niż prowadzona przez nią działalność handlowa, gospodarcza, rzemieślnicza lub zawodowa, i która przebywa legalnie na terytorium Unii, ma prawo do otworzenia podstawowego rachunku płatniczego u dostawcy usług płatniczych prowadzącego działalność w państwie członkowskim i do korzystania z tego rachunku, pod warunkiem że dany konsument nie posiada już rachunku płatniczego w tym państwie członkowskim. Państwa członkowskie powinny zapewnić konsumentom sprawne mechanizmy zamknięcia zwykłego rachunku płatniczego w celu jego przekształcenia lub zmiany na podstawowy rachunek płatniczy. Podczas otwierania podstawowego rachunku płatniczego powinno się wymagać dowodu tożsamości.

7. Akt prawny powinien zapewniać, iż wykazanie przez konsumenta, że nie posiada on jeszcze rachunku płatniczego, nie jest dla niego nadmiernie kłopotliwe. Można to osiągnąć m.in. przez wymóg, aby konsument złożył oświadczenie w tej sprawie.

8. Podczas otwierania podstawowego rachunku płatniczego nie należy brać pod uwagę kryteriów takich jak poziom lub regularność dochodów, zatrudnienie, historia kredytowa, poziom zadłużenia, indywidualna sytuacja w zakresie upadłości lub spodziewane obroty. Dostęp do podstawowego rachunku płatniczego nie powinien być w żadnych okolicznościach uzależniony od zakupu innych produktów lub usług, np. ubezpieczenia lub dodatkowego rachunku.

9. Wniosek powinien przewidywać, że konsumentowi można odmówić otworzenia podstawowego rachunku płatniczego lub zamknąć ten rachunek tylko w obiektywnie uzasadnionych okolicznościach przewidzianych w odpowiednim prawodawstwie unijnym lub ustawodawstwie krajowym niezwiązanym z kryteriami określonymi w ust. 8, np. w przypadku:

- (a) nieprzestrzegania przepisów dotyczących prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu,
- (b) popełnienia oszustwa, nadużycia zaufania lub fałszerstwa dokumentów,
- (c) poważnego i długotrwałego niespełniania wymogów dotyczących podstawowego rachunku płatniczego.

10. W razie potrzeby państwa członkowskie powinny wprowadzić niedyskryminacyjne i elastyczne środki w celu pomocy konsumentom w spełnieniu wymagań w zakresie należytej staranności, a także w zachowaniu zgodności z przepisami dotyczącymi prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Środki te powinny w szczególności uwzględniać potrzeby konsumentów nieposiadających stałego adresu.

11. W związku z tym państwom członkowskim należy zezwolić na zaklasyfikowanie podstawowych rachunków płatniczych jako produktów niskiego ryzyka zgodnie z art. 3 ust. 3 dyrektywy Komisji 2006/70/WE ustanawiającej środki wykonawcze do dyrektywy 2005/60/WE. Wobec tego dostawcy usług płatniczych mogą mieć obowiązek stosowania uproszczonych procedur należytej staranności względem klienta. Komisja powinna dążyć do dalszego uściślenia interpretacji przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, aby dopilnować, by przepisy te, w kontekście świadczenia podstawowych usług bankowych, były stosowane w zrównoważony i proporcjonalny sposób. Nikomu nie należy odmawiać prawa dostępu do podstawowego rachunku płatniczego ani nikogo wykluczać z tego prawa ze wspomnianych względów, chyba że istnieją ku temu uzasadnione i obiektywne powody. Przepisów tych nie należy nigdy wykorzystywać jako nieuzasadnionego pretekstu do odrzucania konsumentów mniej atrakcyjnych pod względem komercyjnym.

12. Akt prawny powinien zobowiązywać dostawców usług płatniczych do zapewnienia przejrzystości podczas podejmowania decyzji o odmowie dostępu do podstawowego rachunku płatniczego lub jego zamknięciu, przy przestrzeganiu przepisów dotyczących prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz zapobiegania przestępstwom i prowadzenia dochodzeń w ich sprawie. Aby zapewnić konsumentowi możliwość zakwestionowania decyzji dostawcy usług płatniczych, dostawca usług płatniczych powinien informować konsumenta na piśmie o powodach odmowy otwarcia podstawowego rachunku płatniczego lub jego zamknięcia. Dostawcę należy również zobowiązać do poinformowania konsumenta o możliwości skorzystania z alternatywnych metod rozwiązywania sporów.

Środa, 4 lipca 2012 r.

13. Akt prawny powinien nakładać na dostawcę obowiązek bezzwłocznego sprawdzenia, czy konsumentowi przysługuje prawo dostępu do podstawowego rachunku płatniczego, przy czym dostawca winien poinformować konsumenta na piśmie o powodach opóźnienia przekraczającego dwa tygodnie. Powody pozostające w zakresie odpowiedzialności dostawcy usług płatniczych – takie jak obciążenie pracą – nie powinny uzasadniać opóźnienia. Dostawca może wymagać, aby konsument był osobiście obecny w najbliższym konsumentowi oddziale w celu otwarcia rachunku. Jednakże w przypadkach, gdy osobista obecność konsumenta byłaby niemożliwa lub byłaby dla niego zbyt dużym utrudnieniem, należy znaleźć alternatywne rozwiązania.

Zalecenie nr 3 (dotyczące funkcji i kosztów)

14. Akt prawny powinien umożliwiać użytkownikowi podstawowego rachunku płatniczego przeprowadzanie niezbędnych transakcji płatniczych, takich jak otrzymywanie dochodów lub świadczeń, opłacanie rachunków lub podatków oraz zakup dóbr i usług, zarówno w sposób bezpośredni, jak i na odległość, przy wykorzystaniu powszechnych systemów krajowych.

15. W razie potrzeby państwa członkowskie powinny mieć możliwość zezwalania dostawcom usług płatniczych na udzielanie niewysokich kredytów w rachunku bieżącym, aby w stosownych przypadkach pokryć tymczasowe ujemne salda. Ponadto dostawcy usług płatniczych powinni, w stosownych przypadkach, mieć możliwość oferowania produktów kredytowych jako odrębnych usług konsumentom korzystającym z podstawowych rachunków płatniczych. Dostęp do rachunku podstawowego lub korzystanie z tego rachunku nie powinno być w żaden sposób ograniczone lub uwarunkowane zakupem takich odrębnych produktów lub usług. Opłaty za takie kredyty w rachunku bieżącym i za odrębne produkty kredytowe powinny być przejrzyste i przynajmniej na poziomie równie korzystnym jak ten, który przewiduje zwykła polityka cenowa dostawcy.

16. Dostęp do podstawowego rachunku płatniczego powinien być bezpłatny lub oferowany po rozsądnej cenie. Jeśli naliczane są opłaty, to powinny być one przejrzyste. Każde państwo członkowskie powinno określić pułap wyznaczający maksymalną dopuszczalną wysokość łącznych rocznych opłat za otwarcie podstawowego rachunku płatniczego i korzystanie z tego rachunku. Komisja powinna ocenić możliwość określenia ogólnego górnego pułapu dla całej Unii, wyznaczającego maksymalną dopuszczalną wysokość łącznych rocznych opłat za otwarcie podstawowego rachunku płatniczego i korzystanie z tego rachunku. Komisja powinna również zbadać możliwości dostosowania takiego pułapu unijnego do warunków krajowych, takich jak ogólny poziom cen konsumpcyjnych, poziom dochodów i średnie opłaty związane z korzystaniem ze zwykłych rachunków płatniczych. Dostawcy usług płatniczych powinni mieć obowiązek dopilnowania, by spośród oferowanych przez nich produktów podstawowy rachunek płatniczy był zawsze – niezależnie od sposobu dokonywania porównania – najbardziej przystępnym cenowo rachunkiem do przeprowadzania podstawowych transakcji płatniczych.

17. Wysokość wszelkich kar powinna być ustalana na rozsądnym poziomie, a przynajmniej na poziomie równie korzystnym jak ten, który przewiduje zwykła polityka cenowa dostawcy. W powyższym zakresie nie należy uwzględniać kar przy obliczaniu łącznych opłat rocznych.

18. Dostawcy powinni być zobowiązani do uwzględnienia jedynie takich funkcji rachunku, które znajdują się w ich zwykłej ofercie. W takim przypadku w ramach podstawowego rachunku płatniczego powinny być dostępne następujące usługi:

A. Usługi związane z prowadzeniem rachunku podstawowego

- (a) otwarcie i zamknięcie rachunku płatniczego;
- (b) usługi umożliwiające dokonywanie wpłat gotówkowych na rachunek płatniczy oraz otrzymywanie transakcji na rachunku płatniczym;
- (c) usługi umożliwiające dokonywanie wypłat gotówkowych z rachunku płatniczego;
- (d) dostarczanie wyciągów bankowych.

B. Standardowe usługi płatnicze

- (a) przelew środków w walucie państwa członkowskiego, w którym rachunek został otwarty, poprzez realizację przelewów bankowych, w tym międzybankowych;
- (b) przelew środków w walucie państwa członkowskiego, w którym rachunek został otwarty, poprzez wykonywanie transakcji płatniczych przy użyciu karty płatniczej, która nie umożliwia realizacji transakcji płatniczych o wartości przekraczającej bieżące saldo danego rachunku płatniczego;
- (c) wykonywanie zleceń stałych w walucie państwa członkowskiego, w którym rachunek został otwarty, w tym wykonywanie przelewów międzybankowych;
- (d) wykonywanie usług polecenia zapłaty w walucie państwa członkowskiego, w którym rachunek został otwarty, w tym międzybankowych, w państwach członkowskich, w których są one niezbędne do realizacji zasadniczych transakcji.

Środa, 4 lipca 2012 r.

Należy ograniczać liczby wykonywanych operacji określonych w sekcji A lub B. W celu wykonania usług określonych w sekcji A i B, konsument powinien mieć prawo do niedyskryminacyjnego dostępu do różnych kanałów oferowanych przez dostawcę, np. przeprowadzanie transakcji przy okienku w oddziałach, transakcji przy użyciu bankomatu, w tym bankomatów należących do innych dostawców, jeśli jest to technicznie możliwe, poprzez bankowość internetową lub telefoniczną.

C. Usługi dodatkowe

Państwa członkowskie mogą wprowadzić obowiązek uwzględnienia w podstawowym rachunku płatniczym również innych funkcji. Dostawcom usług płatniczych należy również zezwolić na rozszerzanie, z własnej inicjatywy, zakresu takich funkcji poprzez włączenie, na przykład, instrumentów oszczędnościowych lub międzynarodowych przekazów pieniężnych na rachunki prowadzone poza Unią lub przekazów z takich rachunków.

Zalecenie nr 4 (dotyczące informacji)

19. Państwa członkowskie powinny przekazywać konsumentom w zrozumiały sposób niezbędne informacje na temat dostępności zwykłych rachunków płatniczych, uwzględniając konkretne potrzeby i obawy klientów nieposiadających rachunku bankowego, klientów znajdujących się w niepewnej sytuacji oraz klientów mobilnych. Komisja i państwa członkowskie powinny przyczynić się do zapewnienia wysokiego poziomu świadomości konsumentów i zainteresowanych stron w tej dziedzinie. Dostawcy powinni przekazywać informacje za pomocą różnych dostępnych kanałów, np. poprzez swoje strony internetowe i w stosownych przypadkach oddziały, w których informacje powinny być widoczne dla konsumentów.

20. Państwa członkowskie będą musiały skłonić instytucje bankowe do stworzenia usług wsparcia dla klientów z najsłabszych grup społecznych, tak aby wzbudzić w nich poczucie odpowiedzialności i pomóc im w zarządzaniu własnym budżetem.

21. Aby zapewnić prawidłową obsługę klientów korzystających z podstawowych rachunków płatniczych, akt prawny powinien wymagać, aby dostawcy posiadali odpowiednio przeszkolony personel oraz dopilnowali, by potencjalne konflikty interesów nie miały negatywnego wpływu na tych klientów.

22. Przewidziane w akcie prawnym wymogi dotyczące informacji nie powinny naruszać określonych w dyrektywie 2007/64/WE wymogów dotyczących dostarczania informacji konsumentom.

Zalecenie nr 5 (dotyczące nadzoru, rozwiązywania sporów, statystyk i odszkodowania)

23. Akt prawny powinien nakładać na państwa członkowskie obowiązek wyznaczenia właściwych organów w celu zapewnienia i monitorowania skutecznego przestrzegania określonych w nim wymogów. Wyznaczone właściwe organy powinny być niezależne od dostawców usług płatniczych.

24. Państwa członkowskie winny być zobowiązane do określenia zasad nakładania sankcji na dostawców usług płatniczych w przypadku niezachowania przez nich zgodności z przepisami dotyczącymi podstawowych rachunków płatniczych, w tym w przypadku niezgodności z wymaganiami statystycznymi określonymi w ust. 25.

25. Państwa członkowskie winny dopilnować, aby dostawcy stałych usług płatniczych regularnie dostarczali właściwym organom krajowym wiarygodne informacje dotyczące otwartych i zamkniętych podstawowych rachunków płatniczych, jak również wniosków o otwarcie podstawowego rachunku płatniczego, na które udzielono odpowiedzi odmownej, oraz powodów takiej odmowy. Dostawcy powinni również udostępniać właściwym organom krajowym szczegółowe informacje dotyczące kosztów związanych z podstawowymi rachunkami płatniczymi.

26. Każdego roku państwa członkowskie powinny dostarczać zagregowane informacje, zgodnie z pkt 25, Komisji i Europejskiemu Urzędowi Nadzoru (Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego). Dane te powinny być publikowane w zagregowanej i zrozumiałej formie.

27. Państwa członkowskie dopilnowują, by opracowano odpowiednie i skuteczne procedury wnoszenia skarg i dochodzenia roszczeń w celu pozasądowego rozstrzygnięcia sporów między dostawcami usług płatniczych a konsumentami w odniesieniu do praw i obowiązków wprowadzonych na mocy zasad określonych w akcie prawnym, z wykorzystaniem w stosownych przypadkach istniejących organów. Organy stosujące alternatywne metody rozwiązywania sporów muszą być niezależne i łatwo dostępne, a ich usługi powinny być bezpłatne. Aby utrzymać bezstronny charakter tego typu organów, ich skład orzekający powinna tworzyć taka sama liczba przedstawicieli dostawców, konsumentów i innych użytkowników. Państwa członkowskie powinny dopilnować, by wszyscy dostawcy oferujący podstawowy rachunek płatniczy należeli do co najmniej jednego takiego organu realizującego wspomniane procedury wnoszenia skarg i dochodzenia roszczeń.

Środa, 4 lipca 2012 r.

28. Państwa członkowskie powinny być zobowiązane dopilnować, by organy stosujące alternatywne metody rozwiązywania sporów aktywnie współpracowały w zakresie rozstrzygania sporów transgranicznych. Jeśli w sporze uczestniczą strony z różnych państw członkowskich, do rozpatrywania skarg konsumenckich należy wykorzystać sieć FIN-NET.

Zalecenie nr 6 (dotyczące wdrażania i przeglądu)

29. Akt prawny powinien zostać wdrożony przez państwa członkowskie w ciągu 12 miesięcy od jego publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

30. W terminie trzech lat od wejścia w życie dyrektywy, a następnie co pięć lat, Komisja powinna w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi podmiotami publikować sprawozdanie na temat jego stosowania. Sprawozdanie powinno zawierać ocenę:

- (a) stopnia wdrożenia aktu prawnego przez państwa członkowskie;
- (b) postępów w zakresie zapewniania dostępu do podstawowych usług płatniczych wszystkim konsumentom w Unii, w tym ocenę zarówno bezpośredniego, jak i pośredniego wpływu przepisów dyrektywy na zmniejszenie wykluczenia społecznego pod względem finansowym;
- (c) świadomości konsumentów, których dotyczy dyrektywa, w odniesieniu do dostępności i cech podstawowych rachunków płatniczych oraz przysługujących konsumentom praw związanych z takimi rachunkami bankowymi;
- (d) opłat związanych z zapewnianiem dostępu do podstawowych rachunków płatniczych, w tym również w odniesieniu do poziomów cen konsumpcyjnych;
- (e) wzorcowych praktyk i konkretnych zaleceń dla państw członkowskich o wysokim lub utrzymującym się poziomie wykluczenia konsumentów z usług płatniczych;
- (f) wpływu na integrację i tworzenie rynku wewnętrznego usług bankowości detalicznej w całej Unii oraz zaburzeń konkurencji pomiędzy dostawcami podstawowych rachunków płatniczych;

W stosownych przypadkach do sprawozdania dołącza się wnioski w sprawie nowelizacji aktu prawnego oraz zalecenia w sprawie lepszego wdrażania w państwach członkowskich. Sprawozdanie przekazuje się Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

31. Komisja powinna uzupełniać proponowaną dyrektywę dotyczącą podstawowych rachunków płatniczych o dodatkowe inicjatywy ukierunkowane na dalszą integrację i harmonizację detalicznych usług bankowych oraz zapobieganie wykluczeniu finansowemu. Pakiet taki powinien w szczególności:

- (a) poprawiać konkurencję w zakresie usług płatniczych i bankowych w celu:
  - (i) zapewnienia przejrzystości i porównywalności opłat za prowadzenie rachunku bankowego, aby konsumenci mogli porównać ceny oferowane przez różne banki i wybrać najkorzystniejszą ofertę;
  - (ii) eliminowania wszelkich przeszkód technicznych i administracyjnych utrudniających konsumentom przenoszenie rachunków bankowych między różnymi bankami;
- (b) zwiększać po stronie sprzedających akceptację różnego rodzaju metod płatności, aby umożliwić konsumentom czerpanie korzyści z handlu elektronicznego; mając to na uwadze, sprzedający powinni powszechnie oferować możliwość zapłaty kartą płatniczą, wydaną w ramach podstawowego rachunku bankowego, nie pobierając żadnych opłat dodatkowych;
- (c) gwarantować dalsze uściślenie krajowych interpretacji przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, aby zapewnić, że przepisy te nie będą nigdy wykorzystywane jako nieuzasadniony pretekst do odrzucenia konsumentów mniej atrakcyjnych pod względem komercyjnym;
- (d) poprawić poziom edukacji w dziedzinie finansów, w tym również w szkołach, przeciwdziałać nadmiernemu zadłużaniu się, które jest najpoważniejszym nowym zagrożeniem społecznym w całej Unii, oraz rozszerzyć dostęp do kredytów i mikrokredytów na uczciwych warunkach w całej Unii.